

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň JUDr. Marcely Rouskové a JUDr. Hany Pipkové v právní věci žalobce: **OSMPB**, IČ: 270 35 956, se sídlem Teplice, St. Duchcovská 404/75, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Brno, Masarykova 31, o žalobě proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 20.4.2011, č.j. 2180/11-0300-203143,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 20.4.2011, č.j.: 2180/11-0300-203143 a rozhodnutí Finančního úřadu v Berouně ze dne 25.3.2011, č.j.: 45971/11/026910201043 **se z r u š u j í**.
- II. Finančnímu úřadu pro Středočeský kraj **se n a ř i z u j e** poskytnout žalobci do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku informace týkající se daňových subjektů – fyzických osob, požadované žalobcem v jeho žádosti ze dne 13.3.2011.
- III. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalobci se náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á**.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání, a potvrzeno rozhodnutí vydané Finančním úřadem v Berouně (dále jen „finanční úřad“) ze dne 25.3.2011 č.j. 45971/11/026910201043, kterým finanční úřad částečně odmítl dle ust. § 8a zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, žádost žalobce ze dne 13.3.2011 o sdělení

informací o daňových úlevách poskytnutých finančním úřadem dle § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v kalendářním roce 2010, a to ve vztahu k fyzickým osobám.

Žalobce se konkrétně domáhal sdělení základních osobních údajů o osobách, kterým finanční úřad v roce 2010 částečně nebo zcela prominul příslušenství daně na základě vyhlášky č. 299/1993 Sb. a současně rovněž požadoval informace o výši prominutého příslušenství daně v Kč za kalendářní rok 2010.

V části týkající se právnických osob finanční úřad žádosti žalobce vyhověl.

V odůvodnění Finanční ředitelství v Praze uvedlo, že finanční úřad poskytl žalobci požadované informace v části týkající se právnických osob v souladu se závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu, sp. zn. 5 As 64/2008 ze dne 1.6.2010. V části týkající se fyzických osob dospěl finanční úřad k závěru, že uvedený judikát nelze na daný případ vztáhnout, protože neřešil otázku, zda zveřejnění základních osobních údajů ve smyslu ust. § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím je odůvodněno převažujícími veřejnými zájmy s ohledem na proporcionalitu prominutého příslušenství daně a přiměřenosti zásahu do práv osob s ohledem na ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a čl. 10 Listiny základních práv a svobod. Žalovaný dospěl k závěru, že právu na poskytnutí informace ve vztahu k fyzickým osobám v daném případě brání ust. § 8a zákona č. 106/1999 Sb. v souvislosti s ust. § 5 a 10 zákona č. 101/2000 Sb. a tento názor podepřel o závěry rozsudku Evropského soudního dvora ve věci C-92/09 a C-93/09 /pozn. soudu: jde o rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) ze dne 9.11.2010, ve věci Volker und Markus Schecke a Eifert, C-92/09 a C-93/09/, podle něhož je třeba v případě fyzických osob, které jsou příjemci podpor z Evropského zemědělského záručního fondu a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova při zveřejňování osobních údajů o všech příjemcích činit rozdíl podle relevantních kritérií, jimiž jsou např. frekvence podpor, jejich typ a výše.

Odvolací orgán uvedl, že proporcionalitou se již zabýval zákonodárce tím, že delegoval pravomoc promíjet příslušenství daně na finanční úřad (v roce 2010 maximálně do výše 600.000,-Kč v běžném kalendářním roce u jednoho daňového dlužníka a jedné daně), k zamezení nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů nebo tvrdosti.

Odvolací orgán také poukázal na to, že dle § 5 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. má povinnost poskytnuté informace do 15 dnů od jejich poskytnutí zveřejnit, čímž se taková informace stane veřejně dostupnou a známou, tzn. včetně základních osobních údajů umožňujících identifikaci jednotlivých osob, což by mohlo vést k zneužití informací a k zásahu do soukromého a osobního života těchto lidí. Ustanovení čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod tak převáží nad čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod.

Finanční ředitelství v Praze rovněž konstatovalo neveřejnost daňového řízení a s tím související povinnost mlčenlivosti dle ust. § 24 zákona č. 337/1992 Sb. Poukázalo na skutečnost, že povinnost zveřejňovat daňové subjekty, kterým bylo finančním úřadem prominuto příslušenství daně, z právního předpisu nevyplývá. Současně podle odvolacího orgánu ze žádného právního předpisu nevyplývá povinnost žadatele spolu s podáním žádosti o prominutí příslušenství daně udělit souhlas se zveřejněním osobních údajů, přičemž udělení tohoto souhlasu není podmínkou pro udělení daně; žadatelé souhlas dle ust. § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 101/2000 Sb. správci daně neudělili.

Žalobce v žalobě tvrdil, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné, neboť žalovaný nesprávně aplikoval ust. čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod a § 8b zákona č. 106/1999 Sb. a nesprávně interpretoval závěry obsažené v rozsudku Soudního dvora ve věcech C 92/09 a C 93/09 ze dne 9.11.2010.

Žalobce má za to, že požadovaná informace je informací, kterou je finanční úřad povinen poskytnout na základě ust. § 8b zákona č. 106/1999 Sb. V žalobě pak citoval názor Nejvyššího správního soudu z rozsudku č.j. 5 As 64/2008-155 ze dne 1.6.2010, podle kterého prominutí daně či příslušenství daně dle § 55a zákona č. 337/1992 Sb. je poskytnutím veřejných prostředků, a proto je povinný subjekt povinen požadovanou informací dle § 8b zákona č. 106/1999 Sb. poskytnout a následně zveřejnit dle ust. § 5 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. Vzhledem k tomu, že jde o zákonem aprobované jednání, nemůže se jednat o neoprávněné zveřejňování osobních údajů ve smyslu čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.

K rozsudku Soudního dvora ve věcech C 92/09 a C 93/09 ze dne 9.11.2010 žalobce uvedl, že meritem věci není otázka posouzení vztahu mezi prominutím příslušenství daně vzhledem k jeho výši a přiměřenosti zásahu do práv s ohledem na ust. zákona č. 101/2000 Sb., ale otázka nezbytnosti zveřejnění požadovaných informací na základě ustanovení § 8b zákona č. 106/1999 Sb., coby nástroje zvýšení transparentnosti poskytování veřejných prostředků v podobě prominutí příslušenství daně. Tímto se žalovaný podle žalobce nezabýval. Měl za to, že delegací pravomoci k prominutí příslušenství daně do výše 600.000,- Kč na jednotlivé finanční úřady zákonodárce nesledoval za cíl ponechat tuto oblast nakládání s veřejnými zdroji mimo veřejnou kontrolu.

Žalobce v žalobě pak upozornil také na to, že poskytnutí požadované informace nelze odmítnout poukazem na povinnost mlčenlivosti, neboť povinnost mlčenlivosti stíhá jednotlivé pracovníky finančního úřadu nikoli finanční úřad coby povinný subjekt, přičemž dle ust. § 19 zákona č. 106/1999 Sb. poskytnutí informací za podmínek a způsobem stanoveným tímto zákonem není porušením povinnosti zachovávat mlčenlivost uložené zvláštními zákony.

Ve vyjádření k žalobě žalovaný reagoval na námitky žalobce tím, že stručně shrnul argumentaci obsaženou v napadeném rozhodnutí a navrhl žalobu zamítnout.

Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zák.č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.) a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Soud posoudil předmětnou věc takto:

V daném případě došlo ke střetu dvou práv, práva na soukromí ve smyslu ust. čl. 10 Listiny základních práv a svobod a práva na informace dle čl. 17 Listiny základních práv a svobod. Konkrétně ke střetu požadavku na poskytnutí informací o fyzických osobách, kterým finanční úřad v roce 2010 částečně nebo zcela promínil příslušenství daně, a o výši prominutého příslušenství daně v Kč za kalendářní rok 2010 u uvedených osob, s právem na

ochranu soukromí uvedených osob. Bylo tedy nezbytné posoudit, zda jedno právo nebylo bezdůvodně upřednostněno před druhým.

Rozhodující byla zejm. otázka interpretace a aplikace ust. § 8a, § 8b, § 10 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, posouzení příležitosti rozsudku C-92/09 a C-93/09 Soudního dvora na daný případ a provedení testu vhodnosti, potřeby a proporcionality.

Podle ust. § 8a zákona č. 106/1999 Sb. informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne jen v souladu s právními předpisy, upravujícími jejich ochranu.

Podle ust. § 8b odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. povinný subjekt poskytne základní osobní údaje o osobě, které poskytl veřejné prostředky.

Podle ust. § 8b odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb. ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na poskytování veřejných prostředků podle zákonů v oblasti sociální, poskytování zdravotní péče, hmotného zabezpečení v nezaměstnanosti, státní podpory stavebního spoření a státní pomoci při obnově území.

Podle ust. § 8b odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. základní osobní údaje podle odstavce 1 se poskytnou pouze v tomto rozsahu: jméno, příjmení, rok narození, obec, kde má příjemce trvalý pobyt, výše, účel a podmínky poskytnutých veřejných prostředků.

Ustanovení § 8a zákona č. 106/1999 Sb. je úpravou obecnou, oproti tomu ust. § 8b téhož zákona představuje z uvedené obecné úpravy zákonnou výlukou, tzn., že ačkoli jsou informace uvedeného druhu obecně chráněny před zveřejněním, za splnění podmínek dle ust. § 8b je povinný subjekt (finanční úřad) poskytnout.

Z dikce § 10 zákona č. 106/1999 Sb. nazvaného „Ochrana důvěrnosti majetkových poměrů“ vyplývá, že povinný subjekt podle uvedeného zákona neposkytne informace o majetkových poměrech osoby, která není povinným subjektem, získané na základě zákonů o daních, poplatcích, penzijním nebo zdravotním pojištění anebo sociálním zabezpečení.

Vztahem mezi ust. § 10 a § 8b zákona č. 106/1999 Sb. se již zabýval Nejvyšší správní soud, rozšířený senát v rozsudku ze dne 1.6.2010, č.j. 5 As 64/2008-155. Dle názoru rozšířeného senátu se § 10 zákona č. 106/1999 Sb. neuplatní v případě, že povinný subjekt posuzuje žádost o informace dle ust. § 8b informačního zákona, což rozšířený senát odůvodňoval převažujícím zájmem na transparentnosti poskytování veřejných prostředků a nutností účinné veřejné kontroly.

Uvedené řízení bylo vedeno ve skutkově i právně identické věci (týž žalobce, stejný požadavek na poskytnutí informací, pouze jiný povinný subjekt. V dané věci pak dospěl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k závěru, že: „Příjmy z daní jsou součástí veřejných financí, splatná, ale dosud nezaplacená daň či její příslušenství jsou pak nepochybně součástí majetkových práv státu. Prominutí daně či příslušenství daně podle § 55a odst. 1 daňového řádu, ať již zaplacené nebo splatné, je proto nutno považovat za poskytnutí veřejných prostředků ve smyslu §8b informačního zákona. Ministerstvo financí, případně finanční úřady, které mají na základě ustanovení § 55a odst. 1 a 2 tohoto zákona a vyhlášky č. 299/1993 Sb. oprávnění daň či její příslušenství prominout, je proto nutno považovat za orgány veřejné správy rozhodující o poskytnutí veřejných prostředků.“

Zdejší soud neshledal důvodu, pro který by se od daného závěru odchýlil.

O povaze prominutí příslušenství jakožto poskytnutí veřejných prostředků (ve smyslu § 8b zákona č. 106/1999 Sb.) navíc nebylo sporu. Žalovaný však argumentoval tím, že závěr Nejvyššího správního soudu lze použít pouze na poskytnutí informací o příjemcích veřejných prostředků v podobě právnických osob, nikoli osob fyzických, neboť citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu se nezabývalo otázkou, zda zveřejnění základních osobních údajů ve smyslu ust. § 8b zákona č. 106/1999 Sb. je odůvodněno převažujícími veřejnými zájmy s ohledem na proporcionalitu prominutého příslušenství daně.

K posouzení veřejného zájmu na publikaci dotčených informací se soud zabýval povahou institutu prominutí daně, jejího příslušenstvím a řízením o nich.

Řízení o prominutí daně, příslušenství, je zahájeno na návrh (žádost) daňového subjektu, jenž se domáhá určitého zvýhodnění, na které ze zákona není právní nárok. Samotné prominutí daně, příslušenství, je na správním uvážení správce daně, tzn. finančního úřadu. Nenárokovost řízení a širší správního uvážení v dané věci tak odůvodňují zvýšený veřejný zájem na veřejné kontrole transparentnosti poskytování veřejných prostředků.

Smyslem principu proporcionality je to, aby v každém jednotlivém případě docházelo jen k takovému omezení, které je nutné a spravedlivě požadovatelné k naplnění účelu, tzn. k dosažení aprobovaného cíle. Zveřejnění informací v daném případě směřuje k veřejné kontrole správního uvážení v řízeních zahajovaných na návrh žadatelů o zvýhodnění, na které ze zákona není právní nárok a zákon nestanoví přesná kritéria pro rozhodování o žádostech. Aprobovaným cílem je tedy zájem na veřejné kontrole poskytování veřejných prostředků.

Žalovaný argumentoval neaplikovatelností závěru Nejvyššího správního soudu v rozsudku sp. zn. 5As 64/2008 s ohledem na závěry Soudního dvora v pozdějších spojených věcech C-92/09 a C-93/09 Völkner und Markus Checke GbR a Hartmut Eifert proti spolkové zemi Hesensko, jejichž předmětem bylo zveřejnění osobních údajů týkajících se žadatelů jako příjemců finančních prostředků z EZZF (Evropského zemědělského záručního fondu) nebo EZFRV (Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova) na internetové stránce Spolkového úřadu pro zemědělství a výživu. V této věci má soud za to, že cíli transparentnosti nelze přiznat automatickou přednost před právem na ochranu osobních údajů a konstatoval, že Rada a Komise stanovením povinnosti zveřejnit jména všech fyzických osob, které jsou příjemci podpor z EZZF a EZFRV, jakož i přesných částek, které uvedené osoby obdržely, překročily meze, které vyžaduje dodržení zásady proporcionality. Z toho důvodu byl čl. 44a nařízení č. 1290/2005 a nařízení č. 259/2008 prohlášen za neplatný v rozsahu, v němž pokud jde o fyzické osoby, které jsou příjemci podpor z EZZF a EZFRV, tato ustanovení vyžadují zveřejnění osobních údajů o všech příjemcích, aniž činí rozdíl podle takových kritérií, jako je doba, po kterou takovou podporu dostávali, frekvence podpor nebo jejich typ a výše. V dané věci bylo mj. důležité, že dle citovaného nařízení měly být informace zpřístupněny na jediné internetové stránce v každém členském státě s nástrojem na vyhledávání, přičemž částky, které dotčení příjemci dostávali z EZZF a EZFRV představovaly často značnou část jejich příjmů. Tím, dle mínění soudu, umožňovaly poskytované informace třetím osobám učinit si závěr ohledně celkových příjmů příjemců podpor, tzn. získat poměrně ucelený přehled o majetkových poměrech příjemců podpor. K citovaným závěrům dospěl soud po zhodnocení jednotlivých kritérií – po provedení testu vhodnosti, potřebnosti a proporcionality, zvážení

povahy a charakteru poskytovaných veřejných prostředků, a toho, zda lze na základě zveřejněných informací usuzovat na majetkové poměry příjemců veřejných prostředků.

Respektuje shora uvedená kritéria, dospěl soud k závěru, že zveřejnění informací o fyzických osobách, jímž byla v rozhodné době prominuta část případně celé příslušenství daně, není v rozporu s citovaným rozhodnutím Soudního dvora. Na rozdíl od případu posuzovaného Soudním dvorem nejsou informace o fyzických osobách, které byly uvedeným způsobem „zvýhodněny“, způsobilé učinit si představu o celkových majetkových poměrech takových osob; „zvýhodnění“ v podobě prominutí příslušenství daně je zpravidla jednorázové, pravidelně se neopakující a rovněž se nejedná o pravidelné plošné zveřejňování informací, ale o zveřejnění informací na základě žádosti konkrétního žadatele. Navíc sám žalovaný poukázal na skutečnost, že finanční úřad byl v roce 2010 oprávněn promíjet příslušenství daně do maximální výše 600.000,-Kč v běžném kalendářním roce u jednoho dlužníka. Rovněž stanovení tohoto limitu omezuje možnost vytvoření si ucelenější představy a výši majetkových poměrů dotčených osob.

K testu vhodnosti nutno uvést, že omezení svobody soukromí dotčených osob dle ust. § 8b zákona č. 106/1999 Sb. umožňuje dosáhnout sledovaného cíle, kterým je zájem na transparentnosti poskytování veřejných prostředků. Současně není k dispozici jiný prostředek umožňující dosáhnout stejného cíle bez dotčení základních práv a svobod, čímž je splněn test potřebnosti. Ohledně testu poměrování dospěl soud, s ohledem na shora uvedené úvahy k závěru, že v daném případě převažuje zájem na poskytnutí informací nad zájmem na ochranu soukromí a ust. § 8b zákona č. 106/1999 Sb. je proporcionální ve vztahu k ochraně osobních údajů příjemců – fyzických osob.

Shodný závěr rovněž vyplývá z již citovaného rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu sp.zn. 5 As 64/2008 a dále z rozsudku Nejvyššího správního soudu sp.zn. 1 As 142/2012 ve věci, v níž se žalobce domáhal poskytnutí téže informace jako v souzené věci, avšak u Finančního úřadu v Boskovicích.

Soud s ohledem na shora uvedené zrušil dle ust. § 16 odst. 4 informačního zákona napadené rozhodnutí včetně rozhodnutí prvostupňového a nařídil Finančnímu úřadu pro Středočeský kraj, na který přešla působnost Finančního úřadu v Berouně, poskytnout žalobci požadované informace týkající se daňových subjektů - fyzických osob z jeho žádosti ze dne 13.3.2011, a to ve lhůtě 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku, když tuto lhůtu pokládal v daném případě za přiměřenou vzhledem k zákonné lhůtě pro poskytnutí informace.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s.. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť nebyl ve věci úspěšný. Žalobce, který ve věci úspěšný byl, náhradu nákladů nepožadoval a z obsahu spisu nevyplývá, že by mu náklady vznikly, neboť byl osvobozen od soudních poplatků.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení

rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 24. února 2016

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Válková